

alt Fald deres Omgivelser have været vantet til, idet Størstedelen af dem ere Folk, der høre til Landhøststanden, og dels Muligheden af, at det for Anstalten vil være økonomisk set, ganske fordelagtigt selv at overtage Driften. Det maa nemlig erindres, at Anstalten for det første selv frembyder en Mængde Affald og Gødning, og endvidere er disse Mennefters Arbejdskraft gratis. Et Vandbrug af et vist Omfang maa Anstalten jo holde alligevel, thi allerede som Forholdene nu ere, maa Anstalten selv holde 20 Køer og 5 Heste, saa den Udvidelse der behøves i Retning af Kreaturhold, Hestehold o. s. v., naar Anstalten vil overtage det hele for egen Regning, vil jo ikke være saa overordentlig bethdelig. Dette Spørgsmaal foreligger imidlertid ikke ved denne Sag; det staar fuldstændig aabent. Med Forpagteren er Kontrakten saaledes, at han kan opstiges med kort Varjel, saa Anstalten kan altsaa komme til at overtage den hele Avling, naar den vil. Jeg tror, at der ved at foretage de her foreslaaede Arbejder opnaas, at man afhjælper de Ulemper, som Anstalten nu for Tiden lider under, og at den saa kan komme til at indtage en passende Plads imellem vore nyere og vel indrettede Anstalter af denne Natur.

Forslag: Jeg skal tillade mig at anbefale det foreliggende Forslag. Det forekommer mig en heldig Vej, man er kommen ind paa, at forsøge ved denne Anstalt ved Bordingborg at gøre en Prøve med Kolonier. Det er et Forsøg, man allerede for nogle Aar tilbage har gjort ved Kjøbenhavns Kommunes Sindssygeanstalt, St. Hans Hospital. Det var kun en lille Koloni, for der ere jo Forholdene noget anderledes end ved Anstalten ved Bordingborg, idet det jo ikke er samme Slags Følk, man har paa de to Anstalter, men det Forsøg, man har gjort her, er man særdeles tilfreds med, og det er vist haade en human Foranstaltning, og selve Anstalten vil saa en stor Vættelse ved en saadan Ordning. Der er desuden her foreslaaet, at de Arbejder, der skulle udføres ved selve Kolonien, skulle udføres efterhaanden. Det vil altsaa sige, at der ikke her findes nogen Bevilling til Opførelse af de Bygninger, der skulle bruges ved Kolonien, Ladebygninger og andre Uvlsbygninger og maatte ogsaa Boligerne til de Inddivider, der bruges i Kolonien. Jeg finder, det er en heldig Ordning, at der vil kunne anvendes Patienter paa Anstalten til at foretage Arbejdet ved disse mindre Bygninger. Det bliver lave og smaa Bygninger,

og det er ogsaa et Gode at have saadan en Bestæftigelse til Patienterne, thi de ville jo for det første blive bestæftigede paa en god Maade i den Tid, Byggeforetagendet varer, og det vil jo vare nogle Aar, men dernæst saa de Beslighed til at øve sig i noget, som kan komme Anstalten til gode i Fremtiden.

Med Hensyn til det, som den højtærede Minister nævnedes om Overflagssummerne ved Foretagendet, er det mig paafaldende, at Ingeniørarbejderne staa i et saadant Forhold til de andre Bygningsarbejder, idet de ere endogsaa mere end disse. Man ser nok, der er Tale om Køkkenindretningen, Kødhuset og Baskeriet, men foruden de Summer, der ere opførte under selve Ingeniørarbejderne, er der andre herhenhørende Udgifter, der holdes inden for Byggearbejderne, nemlig uforsurede Udgifter og Lønninger for Pladstilshnet og Konduktor og lignende, og desuden ere Udgifterne til Kloaf- og Terrænarbejder holdte for sig, saa man kommer op til en Udgift paa Hundrede og nogle og tyve Tusinde Kroner til Maskiner og Ingeniørarbejder mod 107,000 Kr. til de egentlige Bygningsarbejder. Disse 107,000 Kr. vilde man endda ikke naa, naar en Del af de Udgifter, jeg før omtalte, skulde fordeles forholdsvis paa Ingeniørarbejderne, hvor der ogsaa vil blive noget Tilsyn at føre fra en kontrollerende Ingeniørs Side og for Projektering af Arbejderne. Jeg gør den Bemærkning her, fordi man i de senere Aar er kommen ind paa overordentlig rigelige Udgifter til Ingeniørarbejder, og jeg tror, man skal bestræbe sig for at være noget forsigtig med at give Ingeniørerne alt for fri Hænder og stille alt for store Beløb til deres Raadighed. Jeg tror, det var paa Tide, at man kom ind paa at spare noget ogsaa i den Retning. Der er talt saa meget om, at ved Bygningsarbejder overhovedet er man kommen højt op. Jeg tror, at naar man ser rigtig efter, saa skyldes det væsentligt, at man har bevilget saa store Beløb til de Ingeniørarbejder, som høre til Byggearbejderne. Her forekommer det mig, at det viser sig saare tydeligt.

Idet jeg anbefaler dette Forslag, haaber jeg, det vil give Stodet til, at vi ved Statens andre Anstalter kunne saa anlagt lignende Kolonier; saa vidt jeg ved, er i alt Fald to af de andre Anstalter saaledes beliggende med Arealer ved Siden af, at der er Mulighed for, at noget lignende kunde finde Sted. Jeg tillader mig at anbefale Sagen, da jeg anser det for et Gode, at Sagen ordnes paa den Maade, som nu er foreslaaet her.